

Sygn. akt II KK 251/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Anna Janczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej,
w sprawie G. M.

obwinionego z art. 107 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 listopada 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 17 czerwca 2016 r., sygn. akt II W (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania**

UZASADNIENIE

G. M. został skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w P. z dnia 17 czerwca 2016 r., sygn. akt II W (...) za to, że w okresie od sierpnia 2015 r. do dnia 4 stycznia 2016 r. w celu dokuczenia A. R. złośliwie ją niepokoił w ten sposób, że dzwonił na jej telefon i wysyłał wiadomości tekstowe pomimo jej wyraźnego sprzeciwu, umieszczał na portalu społecznościowym „G.” obrażające ją,

nieprawdziwe sformułowania i powiadamiał instytucje państwowe, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej w G., o niezaistniałych bezprawnych jej działaniach, podejmowanych w stosunku do wychowywanych dzieci, tj. za czyn z art. 107 k.w. Wyrokiem tym, który uprawomocnił się z dniem 10 lipca 2016 r., Sąd wymierzył mu karę grzywny w wysokości 200 złotych, zwalniając obwinionego z kosztów postępowania.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 93 § 2 i 4 k.p.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w., polegające na rozpoznaniu sprawy G. M. w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego było wydanie wyroku nakazowego, na mocy którego uznano go winnym popełnienia wykroczenia z art. 107 k.w., mimo iż wynikające ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okoliczności uzasadniały powzięcie wątpliwości co do jego poczytalności, co powinno skutkować skierowaniem sprawy na rozprawę celem ich wyjaśnienia i ewentualnego wyznaczenia mu obrońcy z urzędu. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku nakazowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść obwinionego okazała się zasadna, a sformułowany wniosek o uchylenie wyroku nakazowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zasługiwał na uwzględnienie. W toku orzekania w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w P. doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, wskazanych w zarzucie kasacji.

G. M. w tym postępowaniu został obwiniony o popełnienie wykroczenia określonego w art. 107 k.w., który to czyn następnie przypisano mu w wyroku wydanym w postępowaniu nakazowym. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 93 § 2 i § 4 k.p.s.w., orzekanie w postępowaniu nakazowym jest możliwe jedynie wtedy, gdy okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości oraz nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 21 § 1 k.p.s.w., do których należy wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności obwinionego.

Wskazany w art. 93 § 2 k.p.s.w. „brak wątpliwości” oznacza, że nie ma ich zarówno odnośnie sprawstwa czynu, jak i winy obwinionego - z uwzględnieniem jego wyjaśnień oraz pozostałych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., III KK 144/11. LEX nr 860609).

W tej sprawie to ostatnie zagadnienie nie zyskało właściwej uwagi Sądu pierwszej instancji. Jak wynika bowiem z akt sprawy G. M. w trakcie przesłuchania w charakterze obwinionego podał, że leczy się psychiatrycznie, bierze leki na uspokojenie, a także, iż zdiagnozowano u niego autoagresję i depresję. Informacja ta powinna zostać skonfrontowana z ustalonym charakterem zachowania obwinionego, podjętego wobec A. R. - a to z uporczywością, złośliwością i niczym nieuzasadnionym nękaniem w zasadzie obcej osoby. Przedstawione okoliczności, które powinny stać się przedmiotem zainteresowania Sądu w toku czynności procesowych, prowadzą do wniosku, że w tej sprawie zaistniały przesłanki do powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności obwinionego, skutkujące koniecznością podjęcia decyzji o rozpoznaniu sprawy na rozprawie. Dalszą konsekwencją powinno być wyznaczenie obrońcy z urzędu i podjęcie działań wynikających z obowiązującej procedury, zmierzających do wyjaśnienia rzeczywistego stanu zdrowia psychicznego obwinionego. Z powyższych rozważań wynika niezbicie, że w przedstawionej sytuacji rozpoznanie sprawy w trybie nakazowym, bez wyjaśnienia okoliczności rzutujących na odpowiedzialność obwinionego, było niedopuszczalne i stanowiło naruszenie prawa procesowego.

Uchybienie niniejsze, będące udziałem Sądu Rejonowego w P., miało charakter rażący. Jak słusznie podniesiono w kasacji, wspierając to przekonanie dorobkiem judykatury Sądu Najwyższego, dyrektywa wynikająca z treści art. 93 § 4 k.p.s.w. wyłącza możliwość orzekania w tym trybie, gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego. Do naruszenia przepisów art. 93 § 4 k.p.s.w. w zw. z art. 21 § 1 pkt 2 k.p.s.w. dochodzi nie tylko wtedy, gdy sąd orzeka w postępowaniu nakazowym, pomimo wątpliwości co do poczytalności obwinionego, ale także i wtedy, gdy wątpliwości takich nie powziął, choć w świetle dowodów zgromadzonych w sprawie istniały po temu obiektywne przesłanki. W tych warunkach konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie

sprawy do ponownego rozpoznania, w toku którego Sąd Rejonowy w P. powinien wyjaśnić kwestię poczytalności obwinionego, determinując dalszy tok postępowania w tej sprawie.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak na wstępie.

r.g.